

Παιδαγωγοί και παιδαγωγική σκέψη στον ελληνόφωνο χώρο (18ος αιώνας – Μεσοπόλεμος)

Ενότητα 4: Η θεσμοποίηση της Παιδαγωγικής επιστήμης
στην Ελλάδα κατά τον 20ό αιώνα

Βασίλειος Φούκας
Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σταθμοί στην Ιστορία της Ν.Ε. Εκπαίδευσης

1834: Διάταγμα περί Δημοτικών Σχολείων

1836: Διάταγμα περί κανονισμού των Ελληνικών Σχολείων και Γυμνασίων

1837: Διάταγμα περί συστάσεως του Πανεπιστημίου

Δομή Εκπαιδευτικού Συστήματος

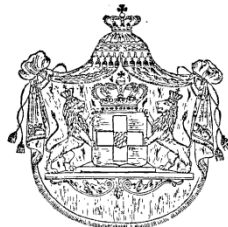
- **4 χρόνια Δημοτικό** διδάσκαλος/διδασκάλισσα
~ διευθυντής
- **3 χρόνια Ελληνικό Σχολείο**
ελληνοδιδάσκαλος ~ σχολάρχης
- **4 χρόνια Γυμνάσιο**
καθηγητής ~ Γυμνασιάρχης

Χαρακτηριστικά του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

- Μονοδρομική κατεύθυνση
- Κλασικιστικός χαρακτήρας σπουδών
- Συγκεντρωτική οργάνωση της εκπαίδευσης

**ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.**

**REGIERUNGS-BLATT
DES KOENIGREICHS
GRIECHENLAND.**

Άριθμ. 11. 1854. N. 11.
ΕΝ ΝΑΥΠΑΓΙΩ, 3 Μαρτίου. NAUPLIA, 15 Merz.

ΣΥΝΟΧΗ ΤΩΝ ΕΜΒΕΡΧΟΜΕΝΩΝ.
Νόμος περί δημοσίων σχολείων. — Ανεπίσημοι. — 1) Περὶ φερεγγίων Ἑλλήνων καὶ Ξενόφωνων. — 2) Περὶ τῶν ἑθνικῶν εἰς τὸν Κ. Σκάρλοττον ἂν ἰδῆταιν προνομία ἀκαδημαϊκῆς ἐκδόσεως τοῦ διδασκῆται. — 3) Περὶ πώλησός τῶν καθ' ἑστέρησιν μισθῶν τῶν πρὶν ἀπέλατον ἐκαστοῦ ἐκπαιδευθῶν. — Διερμῆσι.

Νόμος περί δημοσίων σχολείων.
ΟΙΩΝ
ΕΛΕΘΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,
Ἀκούσαντες τὴν γνώμην τοῦ ἑπιτεργιωῦ Συμβουλίου,
παράσχεσαν καὶ διατάττωσαν.

ΤΜΗΜΑ Α.
Περὶ δημοδιδασκαλίας ἐν γένει.
Ἀρθ. 1.

Εἰς ἕκαστον δημοτικόν, ἢ τῶν λαοῦ σχολείων, θέλουσιν δι-
δασκεῖσθαι τὰ ἑξῆς:

Κατοχρῆσι, στοιχεῖα τῆς ἑλληνικῆς, ἀνεγνώσει, γρα-
φῆς, ἀριθμητικῆς, ἡ γνώσει τῶν κατὰ τοὺς νόμους παρα-
δεδειγμένων ταῦτων καὶ μέτρων, ἡ γραμμικὴ ἰσογραφία
καὶ ἡ φυσικῆ ἡμερολογίου, εἰ δυνατόν δὲ, καὶ συγχρῆσι τῆς
γεωγραφίας, τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ ἐκ τῶν φυσικῶν
ἐπιστημῶν τὰ ἀναγκαῖότερα.

Ἀρθ. 2.
Ἐκτὸς τούτων, θέλουσιν γίνεσθαι ὑπὸ τὴν ἐπιτροπιάν τοῦ
διδασκαλοῦ εἰς τῆς ἐδδομάδος σωματικαὶ γυμνασίαι (σω-
μαστικαί), καὶ θέλει διδάσκεισθαι πρακτικῶς ἡ ἀγρονομία, ἡ
κτετομικῆ, καὶ κυρίως ἡ ἀνδροκομία, βορέουκατροφία
καὶ μιλιοστοφία.

Εἰς κορσίων σχολεῖα (ἀρθ. 58) θέλει γίνεσθαι γυμνασίαι
εἰς γυναικεία ἱερῶμερα.

Ἀρθ. 3.
Περὶ διδασχῆς τῆς κατηγέμενος εἰς τοὺς παῖδας θέλει
ἀπορροφῆσθαι πάντοτε ἂν πατήρ, ἢ ἡ μήτηρ εἰς ἑλληφῶν τοῦ
πατρῆος, ἢ ὁ ἑπίτροπος εἰς ἑλληφῶν ἀμεροτέρων.

INHALTS-ANZEIGE.
*Gezetz, die Volksschulen betr. — Bekanntmachungen: die
Ernennung ausländischer Consuln und Pensionsstellen betr. — Das
dem H. Skarlotton Ertheilte Privilegium der akademischen
Heranngabe seines Lectionen betr. — Die Ausbezahlung der Soldrück-
stände der bisherigen Pensionsoldaten betr. — Dienstes Nachrichten.*

GESETZ
Die Volksschulen betr.
OTTO
VON GOTTES GRADEN
KOENIG VON GRIECHENLAND.

Wir haben, nach Versammlung Unseres Ministerrathes, beschlos-
sen und verordnen, wie folgt:

ERSTER ABSCHNITT.
Von dem Unterrichte überhaupt.

Art. 1.
In jeder Volksschule soll Unterricht in der Religion, in den Ele-
menten der griechischen Sprache, im Lesen, Schreiben, Rechnen,
in gesetzlichen Systeme der Masse und Gewichte, in Plan-Zeich-
nen und Sagen ertheilt, wo möglich auch die Anfangsgruende der
Geographie, der Geschichte von Griechenland, und das zur Volks-
bildung Nothwendigste aus den Naturwissenschaften gelehrt wer-
den.

Art. 2.
Ausserdem sollen in jeder Woche wenigstens zwei Mal unter
der Leitung des Lehrers gymnastische Uebungen angestellt, und
praetischer Unterricht im Feld und Gartenbau, insbesondere auch
in der Behandlungsort der Baume, des Seidenwurm und der
Bienenzucht ertheilt werden.

In Medicinenschulen (Art. 58) werden Uebungen in weiblichen
Handarbeiten angestellt.

Art. 3.
Was die Theilnahme der Kinder an dem Religionsunterrichte
betrifft, so soll immer d. r. Wunsch d. r. Vaters, und bei Kindern,
welche keinen Vater mehr haben, der Wunsch der Mutter oder
des Vormundes zu Rath gezogen und befolgt werden.

Α. Στοιχειώδης Εκπαίδευση

Δημοτικά Σχολεία

- ✓ δημοσυντήρητα
- ✓ δεν υπάρχουν τάξεις, αλλά 'κλάσεις' για κάθε μάθημα χωριστά
- ✓ αλληλοδιδακτική μέθοδος
- ✓ 1880: συνδιδακτική μέθοδος
- ✓ Η μετάβαση από τη μία 'κλάση' στην άλλη γίνεται κατά την κρίση του δασκάλου ύστερα από εξετάσεις

Στοιχειώδης Εκπαίδευση

Διδακτικό Προσωπικό

- Δημοδιδάσκαλοι

1. Πρωτοβάθμιοι ή νομαρχιακοί
(=πρωτεύουσες νομών)

2. Δευτεροβάθμιοι (=πρωτεύουσες
επαρχιών και δήμων)

3. Τριτοβάθμιοι (=σε σχολεία μικρότερων
δήμων)

Αρθρ. 9.

Ἡ πρώτη τάξις σύγκειται ἀπὸ διδασκάλους, ἔχοντας ἢ ἴη ὅλην τὴν πρὸς ἀπαρτισμὸν τελείου διδασκάλου δημοτικού σχολείου ἀπαιτουμένην ἰκανότητα, καὶ τὰς ἀκολουθούς γνώσεις, διὰ τὴν πρόσκτησιν τῶν ὁποίων χρεωθεῖ ἵνα σπουδαζῇ ἐνδελεχῶς ἕκαστος διδάσκαλος·

- 1) Ἀκριβῆς γνώσις τῆς χριστιανικῆς κατηχήσεως·
- 2) Ὁρθή, εὐκρινῆς καὶ ἐμφαντικὴ ἀνάγνωσις·
- 3) Καλλιγραφία μὲ κρητίδα, πετροκόνδυλον καὶ κονδύλι·

4) Ἡ κατὰ θεωρίαν καὶ πράξιν γνῶσις τῆς Ἑλληνικῆς γραμματικῆς, ὀρθογραφίας, καὶ ἐγγράφου ἐκθέσεως των ἰδεῶν.

5) Γνῶσις καὶ ἔξις τοῦ ἀπὸ σήθους καὶ τοῦ δι' ἀριθμητικῶν χαρακτήρων ὑπολογισμοῦ.

6) Ἰδέα ζωγραφικῆς.

7) Γνῶσις τῆς ἱεράς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας.

8) Γνῶσις τῶν στοιχείων τῆς γεωγραφίας.

9) Τῶν τῆς γεωμετρίας καὶ μηχανικῆς.

10) Τῶν διὰ τὸν λαὸν ἀναγκαιοτέρων ἐκ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

11) Τῆς παιδαγωγικῆς καὶ διδακτικῆς.

12) Τῆς γυμνασικῆς.

13) Τῆς φωνητικῆς μουσικῆς, καὶ ἔξις εἰς αὐτήν.

14) Πρακτικαὶ γνώσεις τῆς ἀγρονομίας, κηπουρικῆς, δένδροκομίας, βομβυκοτροφίας καὶ μελισσοτροφίας.

Αρθρ. 10.

Αί πρὸς ἀπαρτισμὸν διδασκάλου 6' τάξεως, ἢ ὑποδι-
δασκάλου εἰς σχολεῖον 4' τάξεως ἀπαιτούμεναι γνώ-
σεις καὶ ἡ ἰκανότης τοῦ τοιούτου εἶνε:

- 1) Γνώσις τῆς Ἑλληνικῆς κατὰ τοσοῦτον, ὥστε 'να ὀρθο-
γράφη, καὶ 'να ἐκθέσῃ καθαρῶς καὶ ὀρθῶς τὰς ἰδέας 'του,
'να δύναται δὲ 'να διδάξῃ αὐτὰ ταῦτα καὶ εἰς τοὺς μαθητάς·
- 2) Γνώσις τῶν στοιχείων τῆς γεωγραφίας·
- 3) Τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας·
- 4) Τῆς κατηχήσεως·
- 5) Ἰδέα τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς φωνητικῆς μουσικῆς·
- 6) Γνώσεις πρακτικαὶ ἀγρονομίας, κηπουρικῆς, δειρο-
κομίας, βομβυκυτροφίας καὶ μελισσοτροφίας.

Ἄρθρ 11.

Ὁ διδάσκαλος τρίτης τάξεως χρεωθεῖ τοῦλάχιστον ἔνα ἀναγνώσκη ἔνα γράφη καὶ ἔνα ἀριθμῆ ἔλευθέρως, ἔνα ἔξηγῆ τὴν κατήχησιν, ἔνα γνωρίζη ὅπωςοῦν τὴν φωνητ.κην μουσικὴν, καὶ ἔνα ἔχη πρακτικὰς γνώσεις τῆς δένδροκακίας, ἀγρονομίας, κηπουρικῆς, βομβυκοτροφίας καὶ μελισσοτροφίας.

Άρθρ. 23.

Οἱ μισθοὶ τῶν δημοδιδασκάλων θέλουσιν προῶδιορισθῆναι, καθ' ὅσον τὰ εἰσοδήματα τῶν δήμων ἐπιτρέπουσι τοῦτο, ἄξιως τῶν γνώσεων καὶ τῆς ἐμβριθείας τοῦ ἐπιτηδεύματος αὐτῶν.

Ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῶν μηνιαίων δημοδιδασκαλικῶν μισθῶν εἶνε:

1) Τῶν κατὰ νομὸς δημοδιδασκάλων 100 Δραχ.

2) Τῶν κατ' ἐπαργίας, 90 Δραχ.

Τῶν δημοδιδασκάλων 6' τάξεως, καὶ τῶν ὑποδιδασκάλων, 80 Δραχ.

4) Τῶν δημοδιδασκάλων γ' τάξεως, 50 Δραχ.

Άρθρ. 24.

Ἐκτὸς τοῦ σταθεροῦ μηνιαίου, θέλει παραχωρεῖται εἰς ἕκαστον δημοδιδάσκαλον ἀνέξοδος κατοικία, καὶ δύο στρέμματα τοῦλάχιστον κήπου ἢ καλλιεργησίμου γῆς, πρὸς ἐπικαρπίαν 'του' δι' ἕκαστον δὲ παῖδα θέλουσιν τῷ δίδεσθαι μηνιαίως ἀπὸ τὸ δημοτικὸν ταμεῖον 10-50 λεπτά.

Οἱ γονεῖς τῶν παιδῶν θέλουσιν ἀποδίδει εἰς τὸ δημοτικὸν ταμεῖον τὰ δίδακτρα ταῦτα, κατὰ τοὺς ἰδιαιτέρους ὅρους τῶν ἀρθρ. 26 καὶ 27.

ΣΤΟΧΟΣ ΝΕΟΣΥΣΤΑΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΙΚΑΝΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (1834-
1864)**

Κεφάλ. Α.

Περὶ τοῦ διδασκαλείου εἰ γίνεαι.

Ἀρθρ. 65.

Διὰ ἵνα κατορθωθῆ ἡ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνέγερσις δημοτικῶν σχολείων εἰς ἕκαστον δῆμον, θέλει συστηθῆ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Κυβερνήσεως ἐν διδασκαλεῖον ἢ διδασκαλοδιδασκῆτοριον (Schullehrerseminarium).

Τὸ διδασκαλεῖον τοῦτο σύγκειται ἀπὸ ἑνα διευθυντὴν καὶ δύο καθηγητὰς (Professeurs) τοῦλάχιστον, ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐξ ἅπκντος πρέπει ἵνα ᾖνε ἱερωμένος.

Οἱ διδάσκαλοι διορίζονται κατὰ πρότασιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας παρὰ τοῦ Βασιλέως, καὶ παρὰ τοῦ Βασιλέως μόνον δύνανται ἵνα λάβουν τὴν ἀφεσὶν ἵτων.

Άρθρ. 66.

Σκοπός του διϋκσκαλείου εἶνε:

1) Ἴνα σχηματίζη ἱκανοὺς διδασκάλους καὶ διδακταλίσσας

2) Ἴνα ἐξετάζη τοὺς ὑποψηφίους διδασκάλους καὶ τὰς διδακταλίσσας, καὶ ἵνα καταστρώνη τοὺς καταλόγους αὐτῶν, κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀρθρ. 13, 14 καὶ 58.

Ἐν ἐλλείψει τοῦ διευθυντοῦ λαμβάνει τὴν θέσιν 'του ὁ πρῶτος τῶν καθηγητῶν, καὶ, ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ, ὁ διδάσκαλος τοῦ προτύπου σχολείου.

Εἰς τὰς ἐξετάσεις (ἀρθρ. 13, 14, 58 καὶ 79) ἀποφασίζει ἡ πλειόψηφία, ἡ δὲ ἀπόφασις ἴδεν ἐπιδέχεται ἀκύρωσιν.

Άρθρ. 67.

Πλησίον τοῦ διδασκαλείου θέλει συζηθῆ καὶ σχολεῖον πρότυπον, εἰς τὸ ὁποῖον εἰ ἐν τῷ διδασκαλείῳ θελοῦν γυμνάζεσθαι πρακτικῶς τὸ σχολαρχεῖν.

Τὸ δημοτικὸν τῆς πρωτεύουσας σχολεῖον δύναται ἔνα χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον.

Διευθυντῆς τοῦ προτύπου σχολείου πρέπει ἔνα ᾔηνε πάντοτε εἰς ἓκ τῶν διδασκάλων τῆς α' τάξεως, διοριζόμενος ἀπὸ τὸν Βασιλέα, καὶ παρὰ τοῦ Βασιλέως μόνον λαμβάνων τὴν ἀφεσίν ἑαυτοῦ.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

(α' περίοδος: 1834-1864)

- Απόφοιτοι τριτάξιου Ελληνικού Σχολείου
- Εισιτήριες εξετάσεις
- Διετής φοίτηση
- **1837:** διδάσκεται μάθημα «Παιδαγωγικής»
- **1837:** Γ. Παγών (καθηγητής Γενικής Παιδαγωγίας, Διδακτικής και Γυμναστικής)

Διευθυντές του Διδασκαλείου Αθηνών

Αρθρ. 70.

‘Ο διευθυντής τοῦ διδασκαλείου εἶνε ἐνταυτῷ καὶ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς ὅλων τῶν ἐν Ἑλλάδι δημοτικῶν σχολείων, ἔχων ἐπομένως καὶ τὴν ἐπ’ αὐτῶν γενικὴν ἐπιθεώρησιν καὶ ὑπαγόμενος κατὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματεῖαν.

1834-1835: Ch. L. Korck

1835-1852: Ι. Π. Κοκκῶνης

1852-1854: Γ. Χρυσοβέργης

1854-1862: Σκ. Βυζάντιος

1862-1864: Γρ. Γ. Παππαδόπουλος

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (β' περίοδος: 1865-1877)

- Εξεταστικές των Δημοδιδασκάλων Επιτροπές
- Σε αυτές τις Επιτροπές προσέρχονταν οι υποψήφιοι δημοδιδάσκαλοι, αρχικά με ελάχιστες βασικές γνώσεις, ενώ από το 1870 κ.ε. απαιτούνταν από τους υποψήφιους απολυτήριο σχολαρχείου ή γυμνασίου και συμπληρωμένο το 20ό έτος της ηλικίας

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

(γ' περίοδος: 1878-1905/1907)

«Νέα» Διδασκαλεία

- **1878:** Αθήνα
 - **1880:** Πελοποννήσου (Τρίπολη)
 - **1880:** Επτανήσου (Κέρκυρα)
 - **1882:** Θεσσαλίας (Λάρισα)
-
- **1872:** Σέρρες
 - **1874:** Κεστοράτι Ηπείρου και Φιλιππούπολη
 - **1876:** Θεσσαλονίκη

Διευθυντές Διδασκαλείου Αθηνών (1878-1914)

1878-1881: Χρήστος Παπαδόπουλος

1881-1884: Μιλτιάδης Βρατσάνος

1884-1889: Χαρίσιος Παπαμάρκου

1889-1891: Γεώργιος Παπασωτηρίου

1891-1892: Παναγιώτης Π. Οικονόμου

1892-1893: Φίλιππος Γεωργαντάς

1893-1895: Χαρίσιος Παπαμάρκου

1895-1896: Μιλτιάδης Βρατσάνος
1896-1898: Χαρίσιος Παπαμάρκου
1898-1900: Παναγιώτης Π. Οικονόμου
1900-1904: Χαρίσιος Παπαμάρκου
1904-1906: Μιλτιάδης Βρατσάνος
1906-1914: Δημήτριος Λάμπας

Διευθυντές περιφερειακών Διδασκαλείων

Πελοποννήσου

1880-1883: Βλάσιος Σκορδέλης

1883-1885: Μιχαήλ Σακελλαρόπουλος

1886-1889: Γεώργιος Παπασωτηρίου

1889-1890: Φίλιππος Γεωργαντάς

1890-1895: ;;;

1895-1898: Α. Γραφειάδης

1898-1899: Σπυρίδων Μωραΐτης

1899-1905: Θεόφιλος Βορέας

1905: Απόστολος Αρβανιτόπουλος

1905-1906: Νικόλαος Εξαρχόπουλος

Διευθυντές περιφερειακών Διδασκαλείων

Θεσσαλίας

1882-1886: Παναγιώτης Π. Οικονόμου

1886-1892: αναστολή λειτουργίας

1892: Θεμιστοκλής Μιχαλόπουλος

1892-1894: Γεώργιος Παπασωτηρίου

1894-1896: Δημήτριος Κ. Ζαγγογιάννης

1897-1898: δεν λειτουργεί λόγω πολέμου

1899-1900: Σπυρίδων Μωραΐτης

1900-1904: Α. Σακελλάριος

1905-1906: Δημήτριος Λάμψας

Διευθυντές περιφερειακών Διδασκαλείων

Κέρκυρας

1880-1883/84: Χαρίσιος Παπαμάρκου

1884-?: Στέφανος Δ. Ρώσης

Νόμος 1834

Κεφάλ. Γ΄.

Περὶ σχολείων κορασίων.

Ἄρθρ. 58.

Τὰ σχολεῖα τῶν κορασίων, ὅπου τοῦτο εἶνε δυνατόν, πρέπει νὰ ᾔνε χωριστὰ ἀπὸ τὰ τῶν παίδων, νὰ προϊέσονται δὲ αὐτῶν διδασκάλισσαι.

Εἰς τὰ σχολεῖα τῶν κορασίων ἐφαρμίζονται τὰ ρηθέντα εἰς τοὺς παραγράφους 1-3 καὶ 6-57, καθ' ὅσον εἶνε ἐνεργητέα. Αἱ ἐξετάσεις τῶν διδασκαλίσσῶν ἔνε γίνονται (ὡς εἰς τὸ ἄρθ. 14) δημοσίως, καὶ εἰς τὴν κατὰ τὸ 56 ἄρθρον ἐξετάσεις τῶν μαθητριῶν εἰσάγονται μόνον οἱ γονεῖς, καὶ πλησιέστεροι συγγενεῖς αὐτῶν.

Εκπαίδευση Διδασκαλισσών

1836: Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία

Εισηγητής: Ιωάννης Κοκκώνης

1837: Παρθεναγωγείο της Φιλ. Εταιρείας (εισάγονται απόφοιτες αλληλοδιδακτικού σχολείου)

1842: Κανονισμός του εν Αθήναις Διδασκαλείου της Φ.Ε. (φοίτηση 4 ετής)

1850: Απ. Αρσάκης αναλαμβάνει την ανέγερση ιδιόκτητου σχολικού κτιρίου («Αρσάκειο»)

1857: Το Διδασκαλείο μετονομάζεται σε Παρθεναγωγείο (=σχολείο επαγγελματικής κατεύθυνσης)

Ειδική Επιτροπή Διδασκαλείου Αθηνών

1867: Ο Λέων Μελάς διδάσκει Παιδαγωγική

1871: Ο Αριστείδης Σπαθάκης διδάσκει Παιδαγωγική

B. Μέση Εκπαίδευση

Ελληνικά Σχολεία – Ελληνοδιδάσκαλοι

- 3 ετές
- Κάθε δάσκαλος δίδασκε όλα τα μαθήματα
- Δάσκαλος των «ιερών μαθημάτων» και της καλλιγραφίας σε μεγάλες πόλεις
- **1833-1850:** Οι ελληνοδιδάσκαλοι εξετάζονταν από ειδικές Επιτροπές
- Απόφοιτοι Δημοτικού ή Ελληνικού Σχολείου ή Γυμνασίου (δεν ίσχυσε)
- **1842:** «Φιλολογικόν Φροντιστήριον»

- **1848:** αποδεικτικό Γυμνασίου ή ενδεικτικό Πανεπιστημίου (δεν ίσχυσε)
- Οι τελειοδίδακτοι του Πανεπιστημίου («προλύτες») μπορούσαν να διδάξουν στα Ελληνικά Σχολεία
- **1895 κ.ε.:** Το διδακτικό προσωπικό των Ελληνικών Σχολείων αποτελούν μόνον διπλωματούχοι του Πανεπιστημίου

Γυμνάσια – Καθηγητές

- 4 ετής φοίτηση
- Καθηγητές = τουλάχιστον απολυτήριο τελειοδιδάκτου της Φιλοσοφικής Σχολής ή δίπλωμα διδάκτορας
- **1895 κ.ε.:** διδάκτορες του Πανεπιστημίου *«μετά τριετή υπηρεσίαν εις θέσιν σχολάρχου ή τριτοβαθμίου ελληνοδιδασκάλου»*

19ος αιώνας

- Αντίληψη του Νεοανθρωπισμού για τη μεγάλη μορφωτική δύναμη των κλασικών κειμένων

Νομοθετικές ρυθμίσεις

- **1836:** καμία αναφορά σε παιδαγωγική κατάρτιση
- **1842:** «Φιλολογικόν Φροντιστήριον»
- **1863:** ο υπουργός Επ. Δεληγιώργης τοποθετείται υπέρ της ίδρυσης Διδασκαλείου Μέσης Εκπαίδευσης
- **1884:** Διάταγμα για σπουδές Παιδαγωγικής στο εξωτερικό
- **1893:** «Παιδαγωγικόν Φροντιστήριον» ως παράρτημα του «Φιλολογικού»
- **1899:** Έδρα Παιδαγωγικής και «Παιδαγωγικόν Φροντιστήριον»

Συλλογικές προσπάθειες

- ✓ Σύλλογος προς Διάδοσιν των Ελληνικών Γραμμάτων
- ✓ Ελληνικός Διδασκαλικός Σύλλογος
- ✓ Πρώτο Συνέδριο των Ελληνικών Συλλόγων
- ✓ Πρώτον Ελληνικόν Εκπαιδευτικόν Συνέδριον

Πρόσωπα

- ✓ Ιωάννης Πανταζίδης
- ✓ Χρήστος Παπαδόπουλος
- ✓ Δημήτριος Κ. Ζαγγογιάννης

20ός αιώνας

- ✓ Διδασκαλείο Μέσης Εκπαίδευσης (1910)
- ✓ Νικόλαος Εξαρχόπουλος

Οπαδοί των αρχών της «Νέας Αγωγής» και του «Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού» στην Ελλάδα

Πρόσωπα

1. Αλέξανδρος Δελμούζος
2. Δημήτρης Γληνός
3. Μίλτος Κουντουράς
4. Μιχάλης Παπαμαύρου
5. Θεόδωρος Κάστανος

Ιδρύματα

1. Ανώτερο Δημοτικό Παρθεναγωγείο Βόλου- «Αθειϊκά»,
Μαράσλειο Διδασκαλείο Αθηνών- «Μαρασλειακά»,
Φιλοσοφική Σχολή Θεσσαλονίκης, Πειραματικό Σχολείο
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
2. Διδασκαλείο Μέσης Εκπαίδευσης, Ανωτέρα Γυναικεία
Σχολή, Παιδαγωγική Ακαδημία
3. Διδασκαλείο Θηλέων Θεσσαλονίκης – «Διδασκαλειακά»
4. Υποδιευθυντής Μαράσλειου Διδασκαλείου Αθηνών,
Διδασκαλείο Λαμίας
5. Αρχιγένεια Εκπαιδευτήρια, Διδασκαλεία:
Αλεξανδρούπολης, Καστοριάς, Καρπενησίου, Φλώρινας

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Κοντοβά
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

